

čil celo vrsto razprav. Uže njih naslovi nam razodevajo smer, v kateri se giblje vse Dežmanovo medicinsko pisateljstvo. „O vinu“ — „o pivu“ — „o kavi“ — „o sadju“ — „o čaju in čokoladi“ — „o jedi in pijači“ — poučuje nas o naših običnih jedilih in pijačah; saj je znanje o njih pridobivanju, o njih učinkih na zdravega in bolnega človeka v ljudstvu vse premalo razširjeno. „O plesu“ — „o pripravnem času za kopanje“ — „o drsanju na ledu“ — „o očeh“, „o koži“ in „o laseh“ — vsi ti in še nekateri drugi članki so higijenične važnosti. — „o obleki in modi“ — „o razmerju šole k — zdravju“ — obravnavajo prашanja velikega pomena. Glavno delo njegovo pa je knjiga, „Človek v svojem razmerju k lepoti in zdravju“ katero je izdal 1871. s podporo „Matica hrvatske“.

Tako marljiv in neumoren si je stekel s svojimi spisi gotovo mnogo zaslug za narodno prosveto. Ako si je pridobil le nekaj zvestih čitateljev, ki njegovih naukov niso zabili ali zanemarjali, temveč izpolnjevali v življenju, koristil je s tem v veliki meri svojemu narodu. „Matica hrvatska“ je letos izdala „izbrana dela Dežmanova, v katere je sprejela le nekatere odstavke in spiske njegovih medicinskih razprav.

Slovencem se doslej še ni rodil mož, ki bi v enakem smotru deloval jednako neutrudno, kakor je to Dežman v Hrvatih. A bi li ne kazalo, da se to, kar je napisal bratskemu narodu, poda tudi slovenskemu? Da se njegovi medicinski spiski, zbrani v nekako celoto, prirede za naš narod? Pregledati, deloma okrajšati in dopolniti, ter prevesti jih na naš jezik, temu bi bil kos marsikak zdravnik ali medicinec, ki sicer ne bi hotel ali mogel sam slovstveno delovati v isti smeri. Seveda, strokovnjak, a ne lajik moral bi prevzeti tako prireditel, da bi bila uspešna. In „Sl. Mat.“ ali pa „Moh. družba“ menda ne bodeta ugovarjali preveč založništvu take knjige.

F. G—l.

Usmilite se tičev!

Neka pariška modna tvrdka je naročila za prihodnjo zimsko sezono 20.000 ščegljic in drugih lepo pisanih tičkov naših gozdov.

20.000 ptičev-pek v glavah omikanih dam boljših in najboljših krogov! Kar zona nas spreletava pri tej misli! Amerikanski in azijski gozdovi so že izpraznjeni. V zadnjih 20—30 letih je zatrla skoro do čela ta grozovita modna strast nežne kolibri, paradižnike in druge krasne tičice, ki so bile uprav kinč onih dežel. Polovljenih je bilo v tem času okoli 3000 milijonov teh tičkov. Zdaj, ko jih tam nedostaja, hočejo ti nečloveški, barbarični modni spekulantje še naše gozdove izprazniti in opustošiti. A civilizirani evropski svet jih bode vestno podpiral! Kolika škoda pa se prizadene našemu poljedelstvu, tega pač ne pomisli nikdo. Krogi, v kojih se nosijo tiči na klobukih, itak ne stradajo kruha, za druge se pa ne brigajo, samo da morejo zadoščati svoji puhli gizdavosti.

Če ne bodo posegla oblastva energično vmes, so pač šteti dnevi našim lepim in koristnim pticam peykam. Slovenke, še jedenkrat! ne kupujte klobukov, na kojih so tiči!

Danica.

Književnost in umetnost.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Priporočamo kar najtopleje ravnokar izišlo knjigo *O stoletnici Vodnikovih „Lublanskih noviz“* spisal in izdal v prid družbi sv. Cirila in Metoda Ivan Vrhovnik.

Neumorni in najbolj navdušeni podpiratelj naše šolske družbe, veleč. župnik Ivan Vrhovnik, razpošilja imenovano knjižico s sledečim pozivom do rodoljubov in rodoljubkinj:

„Prosim, da blagoizvolite proslaviti stoletnico Vodnikovega časnikarskega delovanja z majhnim dohenskom — vsaj z *jedno krono* — družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, kateri preti letos znaten primanjkljaj. Ček, glaseč se na njen naslov je priložen.

Z velespoštovanjem

I. Vrhovnik.

Slovanska knjižica. Snopič 62-63. *Marica*. Porest. Spisal Ljuba Babič (Gjal-ki). Prev. Vinko Vinič. Pisateljevo ime že samo na sebi nam je porok, da nam ne bode žal, ako prečitamo imenovano povest, dasi ima Gjalski mnogo vrednejših del nego je njegova „Marica“.

„*Liljan*“, list za omladinu i puk. Sadržaj 7. broja. 1. Ljudevit Tomšić (slika). 2. Knežinja Alemkinja. Priobčio prof. M. Mikšić. 3. Na očevu grobu. Spjevao R. bar. Maldini. 4. Tatou. Priobčila Zlatica Belohlavek-Korač. 5. U gorskom kotaru. Spjevao Slavoljub Magdić. 6. S malim se počme, s velikim se dočme. Piše Jakov Majnarić. 7. Ljeto. Spjevao Ferdo S. Kulundić. 8. Zlatica i janješće. Napisao R. bar. Maldini. 9. Oprostaj učenika sa zavodom. Spjevao Stj. Š. 10. Kuna i tvor, od R. bar. Maldinia. 11. Svaštice; K slikama: Ljudevit Tomšić i Kamensko kraj Karlovca. — Odgonetke i zagonetke.

Znamenito knjigo „Das Buch für Frauen“ od Lavre Marholmove je preložila na češki jezik O. Mužakova.

Razno.

Gospodinjska šola v Ljubljani. Pripravljalni odbor za ustanovo gospodinjske šole imel je včeraj v „Narodnem domu“ sejo. Sklenila so se pravila za društvo „Gospodinjska šola“, katero društvo bi oživotvorilo in tudi vodilo šolo. V tej šoli se bodo dekleta iz malih meščanskih in delavskih rodbin poučevala v kuhanju, pranju, likanju, in šivanju najpotrebnejših stvari, čiščenje obleke ter stanovanja. Poleg tega naj bi se teoretično dajala navodila iz vzgojeslovja, zdravoslovja in gospodinjskega računstva. Ker je pouk največ namenjen ubožnim dekletom, bode torej moral biti praviloma brezpla-